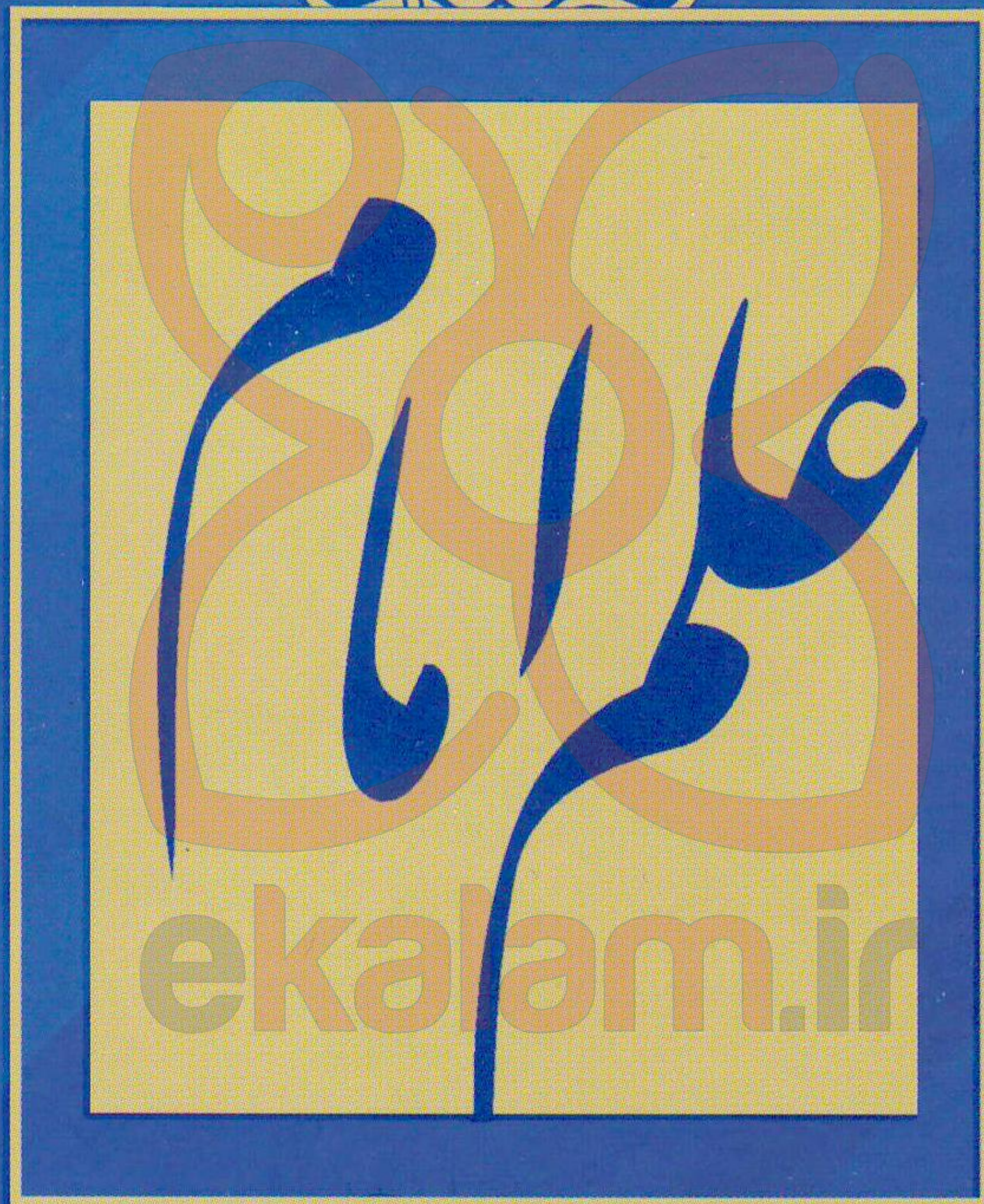

جستارهای اعتماد

تحقیق:

مؤسسه معارف اهل بیت علیهم السلام

جستارهای اعتقادی

علم امام

به کوشش:

محمد حسن نادم

ekalam.ir

تحقیق

مؤسسه معارف اهل بیت علیهم السلام

فهرست اجمالی

سخن موسسه ۷

پیشگفتار ۹

بخش اول: علم امام در کلام اسلامی / ۳۱

علم امام از منظر شاگردان متکلم ائمه علیهم السلام / سید محمد اسماعیل سید هاشمی / علی منصفی ۳۳

فرایند آگاهی شیعیان از علم غیب امامان / سید عبدالحمید ابطحی ۶۵

گستره علم امام در مکتب قم و بغداد / سید ابراهیم افتخاری ۸۷

منابع علم امام علیه السلام از نگاه متکلمان قم و بغداد / محمد حسن نادم / سید ابراهیم افتخاری ۱۱۵

علم غیب در گفتمان کلامی عبد الجبار معتزلی و غزالی اشعری / محمد حسن نادم ۱۴۵

بخش دوم: علم امام در فلسفه و عرفان اسلامی / ۱۶۵

رویکرد فلسفی و عرفانی به علم امام / محمد حسن نادم ۱۶۷

بازنمایی علم غیب در نظام فلسفی حکمت مشاء / محمد حسن نادم ۱۹۱

بازنمایی علم غیب از نگاه مکتب فلسفی اشراق / محمد حسن نادم ۲۱۳

بازنمایی علم غیب در نظام فلسفی مکتب متعالیه / محمد حسن نادم ۲۳۳

بخش سوم: علم امام در معارف و حیانی / ۲۵۹

- مسئله آگاهی از غیب و امکان آن از نگاه مفسران / محمد تقی شاکر / رضا برنجکار ۲۶۱
- علم امامان به غیب از منظر قرآن با تأکید بر دیدگاه علامه طباطبایی (بررسی آیات ۱۴۳ بقره و ۱۰۵ توبه) / غلام محمد شریعتی ۲۷۷
- آفاق علم امام در الکافی / اصغر غلامی ۳۰۷
- گستره علم امام از منظر کلینی و صفار / عبدالرضا حمادی ۳۵۱
- علم امام از نگاه امیرالمومنین علیه السلام با تأکید بر نهج البلاغه / محمد حسن نادم ۳۷۷
- نقش صحیفه الجامعه در دانش الهی امام / محمد تقی شاکر / رضا برنجکار ۴۰۵

بخش چهارم: علم امام از نگاه اهل سنت و مستشرقان / ۴۳۳

- علم غیب از دیدگاه علما و محدثین اهل سنت / محمد حسن نادم ۴۳۵
- هشام بن حکم و دیدگاه او در باب علم امام / تیمه بیهم دائو / محمد غفوری نژاد (مترجم) ۴۷۵
- تأملاتی در مقاله «هشام بن حکم و دیدگاه او در باب علم امام» / محمد غفوری نژاد ۵۲۵
- مُحَدَّث / اتان کولبرگ / مصطفی حقانی فضل (مترجم) ۵۴۹
- علم امامان؛ علمی که شب و روز به امام می‌رسد / لیندا جی. کلارک / ابوالفضل حقیری قزوینی (مترجم) ۵۶۳
- نقد خوانش مستشرقان از آموزه تحدیث / محمد تقی شاکر ۵۹۵
- واکاوی نگاه فریقین به احادیث هزار درب دانش / محمد تقی شاکر / علی رضا بهرامی ۶۱۹
- فهرست تفصیلی ۶۴۹

فهرست تفصیلی

۷		سخن مؤسسه
۹		پیشگفتار
۹		علم امام در مسیر تاریخ
۱۵		علم امام در کلام اسلامی
۱۹		علم امام در فلسفه و عرفان اسلامی
۲۱		علم امام در قرآن و حدیث
۲۶		منابع علم امام از منظر روایات شیعه
۲۸		بداء و علم امام

بخش اول: علم امام در کلام اسلامی / ۳۱

۳۳		علم امام از منظر شاگردان متکلم ائمه علیهم السلام
۳۵		مقدمه
۳۶		مفاهیم
۳۶		۱. تعریف علم
۳۷		۲. علم حصولی و حضوری
۳۷		۳. علم لدنی
۳۸		۴. علم غیب
۳۹		۵. وحی
۴۰		۶. الهام و تفاوت آن با وحی
۴۱		شاگردان متکلم ائمه علیهم السلام
۴۱		منابع کتبی و شفاهی علوم ائمه علیهم السلام
۴۱		مؤمن الطاق (از اصحاب امام صادق علیه السلام)

۴۲	هشام بن سالم (از اصحاب امام جعفر صادق و امام موسی کاظم علیه السلام)
۴۳	هشام بن الحکم الکندی (صحابی خاص امام صادق و امام کاظم علیه السلام)
۴۴	یونس بن عبدالرحمن (از اصحاب امام صادق، امام کاظم و امام رضا علیه السلام)
۴۵	فضل بن شاذان (از اصحاب امام رضا، امام جواد، امام هادی، امام عسکری علیه السلام)
۴۶	نتیجه بحث
۴۷	علم غیب امامان
۴۷	مؤمن الطاق
۴۸	هشام بن سالم
۵۰	هشام بن الحکم
۵۰	یونس بن عبدالرحمان
۵۱	فضل بن شاذان
۵۶	نتیجه بحث
۵۷	دامنه علوم ائمه علیهم السلام
۵۷	مؤمن الطاق
۵۸	هشام بن سالم
۵۸	هشام بن الحکم
۶۰	یونس بن عبدالرحمن
۶۰	فضل بن شاذان
۶۱	نتیجه
۶۱	نتیجه کلی
۶۲	فهرست منابع
۶۵	فرایند آگاهی شیعیان از علم غیب امامان
۶۷	مقدمه
۷۰	کثرت اخبارات غیبی امیرالمؤمنین علیه السلام
۷۳	اتهام امیرالمؤمنین علیه السلام به کفایت و دعوی نبوت
۷۶	تلقى شیعیان اولیه در باب علم امام
۷۸	نفی علم غیب و ادعای تحدیث
۸۱	امامان، علمای ابرار و محدث
۸۴	فهرست منابع

۸۷	گستره علم امام در مکتب قم و بغداد
۸۹	مقدمه
۸۹	گستره علم امام از نگاه مکتب قم و بغداد
۸۹	گستره علم امام در مکتب قم
۹۰	علم همه جانبه به قرآن
۹۱	علم به ماکان، مایکون و ما هوکائن
۹۳	علم به همه زبان ها و لغات
۹۵	علم به کتب انبیای گذشته
۹۸	گستره علم امام در مکتب بغداد
۹۹	گستره علم امام در نظر شیخ مفید
۹۹	علم به فهم کتاب و فصل خطاب و علم به اسباب و مسببات
۱۰۰	علم امام به مشاغل و زبان ها و لغات
۱۰۰	علم به ضمایر و کائنات
۱۰۰	تقسیم بندی شیخ مفید از اقوال در مورد علم امام به بواطن امور
۱۰۲	گستره علم امام از دیدگاه سید مرتضی
۱۰۲	کامل بودن علم امام
۱۰۳	وجوب کامل بودن علم امام به خاطر امامتش است، نه علم شخصی و معمولی
۱۰۴	علم امام به سایر علوم و فنون و اخبار ملازمه ای با امامتش ندارد
۱۰۶	علم امام به سیاست
۱۰۷	گستره علم امام از دیدگاه شیخ طوسی
۱۰۷	علم گسترده امام به احکام شریعت
۱۰۹	علم امام به سیاست و تدبیر
۱۰۹	عدم وجوب علم به مشاغل و فنون
۱۱۰	علم امام به علم قرون و فصل الخطاب و علم الاسباب
۱۱۱	علم به منایا و بلایا و علم به گذشته و آینده
۱۱۱	نتیجه گیری
۱۱۲	فهرست منابع
۱۱۵	منابع علم امام علیه السلام از نگاه متکلمان قم و بغداد
۱۱۷	مقدمه

۱۱۸	ملاک دست‌یابی به آرای متکلمان و محدثان
۱۱۸	محورهای اساسی بحث
۱۱۹	۱. منابع علم امام علیه السلام از نگاه محدثان قم
۱۲۰	۱.۱. الهام و تحدیث
۱۲۲	۱.۱.۱. ستونی از نور
۱۲۲	۱.۱.۲. افزایش علم امام علیه السلام در شب‌های جمعه
۱۲۳	۱.۱.۳. عرضه شدن اعمال انسان‌ها به امام علیه السلام
۱۲۴	۱.۲. دریافت علم از پیامبر صلی الله علیه و آله و امامان پیشین علیهم السلام (وراثت)
۱۲۶	۱.۲.۱. الواح و کتب خاص
۱۲۸	۱.۲.۲. علم غیب امام علیه السلام
۱۲۹	داوری ائمه علیهم السلام درباره علم غیب در روایات محدثین قم
۱۳۱	دفع شبهه‌ای درباره دیدگاه صدوق
۱۳۲	نتیجه نظر محدثان قم درباره منابع علم امام علیه السلام
۱۳۲	۲. منابع علم امام علیه السلام از نگاه متکلمان بغداد
۱۳۳	۲.۱. الهام و تحدیث
۱۳۵	مصادیق منابع الهامی علم امام علیه السلام از دیدگاه متکلمان بغداد
۱۳۶	۲.۲. دریافت علم از پیامبر صلی الله علیه و آله و امام پیشین علیهم السلام (وراثت)
۱۳۸	۲.۳. علم غیب امام علیه السلام
۱۴۲	نتیجه
۱۴۳	فهرست منابع
۱۴۵	علم غیب در گفتمان کلامی عبد الجبار معتزلی و غزالی اشعری
۱۴۷	طرح مسئله
۱۴۹	عقل در نظام معرفتی معتزله
۱۵۰	نقل در نظام معرفتی معتزله
۱۵۱	علم غیب در گفتمان کلامی عبد الجبار معتزلی
۱۵۳	حاصل گفتمان عبد الجبار درباره علم غیب غیر انبیا
۱۵۴	عقل در نظام معرفتی اشاعره
۱۵۶	علم غیب در گفتمان کلامی غزالی
۱۶۰	نقش عقل در اثبات علم غیب در نظام معرفتی غزالی

نتیجه	۱۶۱
فهرست منابع	۱۶۲

بخش دوم: علم امام در فلسفه و عرفان اسلامی / ۱۶۵

رویکرد فلسفی و عرفانی به علم امام	۱۶۷
مقدمه	۱۶۹
علم امام در متون عرفانی و فلسفی	۱۷۰
انسان شناسی از منظر عرفا	۱۷۱
انسان شناسی از منظر فلاسفه	۱۷۲
مظهریت انسان کامل از دیدگاه عرفا	۱۷۵
قلمرو خلافت انسان کامل	۱۷۹
استمرار خلافت و ولایت پس از پیامبر ﷺ	۱۸۱
نتیجه	۱۸۶
فهرست منابع	۱۸۸

بازنمایی علم غیب در نظام فلسفی حکمت مشاء	۱۹۱
طرح مسئله	۱۹۳
یک سؤال مرتبط با بحث و پاسخ آن	۱۹۴
الف) مبانی فکری تبیین و تحلیل علم غیب در فلسفه سینایی	۱۹۵
۱. جایگاه نفس در نظام فلسفی ابن سینا	۱۹۵
۲. گونه شناسی قوای مدرکه در فلسفه سینایی	۱۹۶
۳. مراتب قوه عالمه در فلسفه سینایی	۱۹۷
۴. عقل فعال در فلسفه سینایی	۱۹۷
۵. قوه حدس در نظام فلسفه سینایی	۱۹۹
۶. نفوس فلکی در فلسفه سینایی	۲۰۰
۷. نقش نفوس فلکی در نظام فلسفه سینایی	۲۰۰
ب) استدلال برهانی ابن سینا بر اثبات علم غیب	۲۰۱
ج) زیرساختهای استدلال فلسفی عرفانی ابن سینا	۲۰۲
د) نارسایی و بررسی استدلال ابن سینا در اثبات علم غیب	۲۰۵
نتیجه	۲۰۹

۲۱۰	فهرست منابع
۲۱۳	بازنمایی علم غیب از نگاه مکتب فلسفی اشراق
۲۱۵	طرح مسئله
۲۱۵	پیش‌زمینه‌های ورود به بحث اصلی
۲۱۶	نفس در مکتب فلسفی سهروردی
۲۱۹	تجرد نفس از نگاه سهروردی
۲۲۰	قوای نفس از نگاه سهروردی
۲۲۰	مبنای اشراقی سهروردی
۲۲۲	سهروردی و امکان اطلاع از غیب
۲۲۸	بررسی و تحلیل
۲۳۰	نتیجه‌گیری
۲۳۱	فهرست منابع
۲۳۳	بازنمایی علم غیب در نظام فلسفی مکتب متعالیه
۲۳۵	طرح مسئله
۲۳۵	الف) اصول فلسفه متعالیه و ارتباط آنها با علم غیب
۲۳۵	۱. اصالت وجود
۲۳۷	۲. حرکت جوهری
۲۳۸	۳. وجود ذهنی در فلسفه متعالیه
۲۳۹	۴. اتحاد عاقل و معقول
۲۴۰	۵. قوس نزول و صعود وجود انسان
۲۴۲	ب) نفوس فلکی از منظر فلسفه صدرایی
۲۴۴	ج) برهان ملاصدرا بر امکان اطلاع از غیب
۲۴۹	د) جمع‌بندی دیدگاه ملاصدرا در خصوص امکان اطلاع از غیب
۲۵۰	هـ) تحلیل عرفانی-اشراقی ملاصدرا بر امکان اطلاع از غیب
۲۵۶	نتیجه‌گیری
۲۵۷	فهرست منابع

بخش سوم: علم امام در معارف وحیانی / ۲۵۹

۲۶۱	مسئله آگاهی از غیب و امکان آن از نگاه مفسران
-----	--

۲۶۳	 طرح مسئله
۲۶۴	 معنای غیب
۲۶۴	 مفهوم علم غیب در عصر حضور و نزد قدما
۲۶۵	 تفاوت های علم خدا و انبیا
۲۶۶	 امکان آگاهی از غیب برای انسان
۲۶۷	 قرآن و علم غیب
۲۶۸	 آیات دال بر امکان آگاهی به غیب
۲۷۴	 فهرست منابع

علم امامان به غیب از منظر قرآن با تأکید بر دیدگاه علامه طباطبایی (بررسی آیات ۱۴۳ بقره و ۱۰۵ توبه) ۲۷۷

۲۷۹	 مقدمه
۲۸۴	 ۱. بررسی دلالت آیه ۱۰۵ سوره توبه
۲۸۵	 مراد از رؤیت اعمال بندگان
۲۸۶	 قلمرو رؤیت اعمال
۲۸۹	 مراد از مؤمنان و مصداق آن در آیه
۲۹۳	 شواهد روایی و تاریخی بر مراد از مؤمنان در آیه
۲۹۴	 تفاوت رؤیت خداوند با رؤیت رسول ﷺ و مؤمنان
۲۹۵	 ۲. بررسی دلالت آیه ۱۴۳ بقره
۲۹۶	 مراد از امت وسط و مصداق آن
۲۹۷	 شواهد نقلی
۲۹۸	 چگونگی شهادت منتخبان امت
۲۹۹	 نسبت شهادت پیامبر و منتخبان امت و قلمرو زمانی آن
۳۰۰	 رابطه علم غیب امامان با اعمال و تکالیف آنان
۳۰۲	 نتیجه گیری
۳۰۳	 فهرست منابع

آفاق علم امام در الکافی ۳۰۷

۳۰۹	 الف) معنای امام
۳۱۰	 ب) لزوم مراجعه به روایات ائمه علیهم السلام برای فهم خصایص ایشان
۳۱۱	 ج) اعتبار احادیث الکافی
۳۱۳	 یکم. سرچشمه های غیبی علم امام

۳۱۳	الف) امام، حامل علوم قرآن
۳۱۵	ب) اسم اعظم، منبع عظیم علم امامان علیهم السلام
۳۱۷	دوم. عرصه‌های علوم امامان
۳۱۷	الف) منابع مکتوب علوم ائمه علیهم السلام
۳۱۷	۱. جفر
۳۱۹	۲. مصحف فاطمه علیها السلام و صحیفه جامعه
۳۲۱	ب) شناخت افراد و خصوصیاتشان
۳۲۲	ج) علم ائمه علیهم السلام به ما کان و ما یكون
۳۲۳	سوم. مجاری یا وسایط غیبی علم
۳۲۳	الف) روایات نکت و نقر
۳۲۵	ب) محدث بودن ائمه علیهم السلام
۳۲۷	ج) تأیید امام با روح القدس
۳۲۹	د) انتقال جمیع علوم انبیا، رسل و ملائکه به ائمه علیهم السلام
۳۳۰	۱. ائمه علیهم السلام ، وارث علم خاتم الانبیا صلی الله علیه و آله
۳۳۲	۲. ائمه علیهم السلام وارث علوم و کتب انبیای پیشین
۳۳۳	ه) انتقال علم امام سابق به امام بعدی
۳۳۴	چهارم. حیات و جریان دائم علم
۳۳۴	الف) باز شدن هزار باب از هزار باب علم
۳۳۴	ب) ائمه علیهم السلام هرگاه اراده کنند، خدای تعالی ایشان را عالم می‌کند
۳۳۵	ج) نزول ملائکه برائمه علیهم السلام در شب قدر
۳۳۵	۱. استمرار شب قدر
۳۳۶	۲. چه کسی محل نزول ملائکه است؟
۳۳۷	۳. چه چیزهایی در شب قدر بر امام نازل می‌شود؟
۳۳۹	د) افزوده شدن بر علم امام علیه السلام در هر شب جمعه
۳۳۹	ه) اگر بر علم امام افزوده نشود، علم ایشان پایان می‌پذیرد
۳۴۲	و) علمی که هر صبح و شب به ائمه علیهم السلام می‌رسد
۳۴۴	پنجم. نفی علم غیب، علت و معنای آن
۳۴۶	نتیجه نهایی
۳۴۸	فهرست منابع

۳۵۱	گستره علم امام از منظر کلینی و صفار
۳۵۳	مقدمه
۳۵۴	۱. حقایق شریعت
۳۵۷	۲. امور ثابت عینی مادی در گذشته
۳۵۷	۲.۱. اعمال بندگان
۳۵۹	۲.۲. علم به کتابهای آسمانی
۳۵۹	۲.۲.۱. قرآن
۳۶۱	۲.۲.۲. سایر کتب آسمانی
۳۶۲	۳. امور ثابت عینی مادی در زمان حال
۳۶۲	۳.۱. علم به حقایق عالم
۳۶۲	۳.۲. شناخت انسان ها
۳۶۴	۳.۳. شناخت تمام زبانها
۳۶۴	۳.۴. فهم سخن حیوانات
۳۶۵	۴. امور ثابت عینی مادی در آینده
۳۶۵	۴.۱. منفعت ها و خسارت ها
۳۶۶	۴.۲. زمان رحلت
۳۶۶	۴.۳. علم به وصی و امام بعد از خود
۳۶۷	۴.۴. اهل بهشت و دوزخ
۳۶۸	۵. امور ثابت عینی غیر مادی
۳۶۸	۵.۱. اسم اعظم
۳۶۹	۵.۲. علوم انبیا و فرشتگان
۳۷۰	۵.۳. علم غیب
۳۷۰	۶. امور غیر ثابت
۳۷۱	۷. علم عام
۳۷۲	۸. نتیجه پژوهش
۳۷۵	فهرست منابع
۳۷۷	علم امام از نگاه امیر المومنین علیه السلام با تأکید بر نهج البلاغه
۳۷۹	طرح مسئله
۳۸۰	نهج البلاغه و گستره علم امام

۳۸۱		قلمرو علم امام از نگاه امام علی علیه السلام
۳۸۶		منابع علم امام از نگاه امام علی علیه السلام
۳۸۶		اول (قرآن)
۳۸۹		دوم (سنت پیامبر صلی الله علیه و آله)
۳۹۱		نحوه علم آموزی امام از پیامبر صلی الله علیه و آله
۳۹۲		علم عادی امام از نگاه امام علی علیه السلام
۳۹۳		علم غیر عادی امام از نگاه امام علی علیه السلام
۳۹۶		علم غیب امام از نگاه امام علی علیه السلام
۴۰۱		نتیجه
۴۰۲		فهرست منابع
۴۰۵		نقش صحيفة الجامعة در دانش الهی امام
۴۰۷		مقدمه
۴۰۷		علوم انتقالی به امام و جایگاه جامعه
۴۰۹		ماهیت جامعه
۴۱۰		جامعه و گزارش آن در کتب روایی
۴۱۱		ویژگی های غیر محتوایی جامعه
۴۱۲		محتوای جامعه
۴۱۵		الجامعه؛ جفرو صحف
۴۱۸		انتقال کتب به تمام ائمه علیهم السلام
۴۲۱		نیاز مردم و جامعه
۴۲۲		جامعه و شیوه مخالفان در به دست آوردن احکام
۴۲۴		نقش جامعه و دیگر صحف در تبیین و تثبیت آموزه ها
۴۲۴		جایگاه جامعه در عرصه تثبیت و ارتقای اعتقادات شیعه
۴۲۹		نتیجه گیری
۴۳۰		فهرست منابع

بخش چهارم علم امام از نگاه اهل سنت و مستشرقان / ۴۳۳

۴۳۵		علم غیب از دیدگاه علما و محدثین اهل سنت
۴۳۷		مقدمه

۴۳۸	دیدگاه علمای اهل سنت درباره علم غیب
۴۳۸	دیدگاه اول
۴۴۰	دیدگاه دوم
۴۴۱	دیدگاه سوم
۴۴۱	دیدگاه ابن تیمیه در مورد علم غیب
۴۴۱	اخبار غیبی در آثار ابن تیمیه
۴۴۳	اخبار غیبی و پیشگویی های کاهنان و ساحران
۴۴۳	اخبار غیبی مدعیان نبوت (متنبیان)
۴۴۴	خبر دادن ابن تیمیه از باطن یازان خود
۴۴۴	ابن تیمیه و اخبار غیبی از شکست سپاه تاتار
۴۴۵	علم غیب در منابع حدیثی اهل سنت
۴۴۷	روایاتی که دلالت بر اختصاص داشتن علم غیب به خداوند می کنند
۴۴۹	روایاتی که دلالت بر نفی علم غیب از غیر خداوند می کنند
۴۵۰	روایات اثبات کننده علم غیب پیامبر ﷺ به وسیله وحی
۴۵۱	روایات دال بر محدث بودن غیر پیامبران
۴۵۲	معنای محدث از نگاه علمای اهل سنت
۴۵۴	روایات دال بر آگاهی انبیا و اولیا از غیب
۴۵۴	روایات دال بر غیب گویی و غیب دانی پیامبر اکرم ﷺ
۴۵۷	خبر دادن پیامبر ﷺ از وقایع بعد از مرگ
۴۵۸	خبر دادن پیامبر از امن شدن راه ها
۴۵۸	خبر دادن پیامبر ﷺ از احوالات بهشت
۴۵۹	خبر دادن پیامبر ﷺ از احوال دوزخیان
۴۵۹	خبر دادن پیامبر ﷺ از احوال روز قیامت
۴۶۰	خبر دادن پیامبر ﷺ از ظهور حضرت عیسی علیه السلام
۴۶۰	خبر دادن پیامبر ﷺ از آخر الزمان
۴۶۱	خبر دادن پیامبر ﷺ از صلح امام حسن علیه السلام
۴۶۱	خبر دادن پیامبر ﷺ از فتح گنج های کسری
۴۶۱	روایات دال بر غیب دانی دیگر انبیای الهی
۴۶۳	روایات و نقل قول های دال بر غیب دانی غیر انبیا
۴۶۳	غیب دانی عمر بن خطاب

۴۶۴	غیب دانی ابوهریره
۴۶۴	غیب دانی حذیفه
۴۶۵	روایات علم غیب در صحیح مسلم
۴۶۵	۱. روایاتی که نافی علم غیب از غیر خداوند است
۴۶۶	۲. روایاتی که اثبات کننده علم غیب برای غیر پیامبران است
۴۶۶	الف) روایاتی که به صراحت از علم غیب پیامبر ﷺ خبر می دهند
۴۶۹	ب) روایاتی که تلویحاً دلالت بر غیب دانی رسول خدا دارند
۴۶۹	ج) روایاتی که علم غیب را برای غیر پیامبران به اثبات می رسانند
۴۷۱	نتیجه
۴۷۲	فهرست منابع
۴۷۵	هشام بن حکم و دیدگاه او در باب علم امام
۴۷۷	مقدمه
۴۸۰	هشام در سنت امامیه
۴۸۶	کتاب اختلاف الناس فی الامامة
۴۸۸	نظرنویختی درباره علم امام
۴۹۲	امامیه؛ طرفداران علم انتقالی
۴۹۴	کیسانیه و امام محدث
۵۰۵	زیدیان جارودی و الهام
۵۲۱	فهرست منابع
۵۲۵	تأملاتی در مقاله «هشام بن حکم و دیدگاه او در باب علم امام»
۵۲۷	مقدمه
۵۲۷	پیام اصلی مقاله
۵۲۸	تأملات
۵۴۵	نتیجه
۵۴۶	منابع
۵۴۹	مُحَدَّث
۵۶۰	فهرست منابع
۵۶۳	علم امامان؛ علمی که شب و روز به امام می رسد

۵۶۵		متن مقاله
۵۶۵		۱. علمی که شب و روز (یعنی همیشه) [به امام] می‌رسد
۵۷۵		۲. روحی بزرگ‌تراز میکائیل و جبرئیل
۵۸۱		۳. در شب جمعه
۵۸۲		۴. شب قدر
۵۸۶		۵. ما از غیب خبر نداریم
۵۸۹		فهرست منابع
۵۹۵		نقد خوانش مستشرقان از آموزه تحدیث
۵۹۷		مقدمه
۵۹۸		تحدیث در خوانش کلبرگ
۵۹۹		تحدیث در خوانش کلارک
۶۰۲		چالش‌های اندیشه کلارک و کلبرگ
۶۰۴		مفهوم‌شناسی تحدیث
۶۰۵		گونه‌های تحدیث در روایات امامیه
۶۰۵		۱. نقر در اذن
۶۰۶		۲. نکت در قلب
۶۰۶		چگونگی و گستره الهام
۶۰۷		۳. شنیدن سخن فرشته
۶۰۸		۴. معاینه
۶۰۹		رابطه خلق اعظم با نوع فرشتگان
۶۱۳		رابطه تحدیث و احکام شرعی
۶۱۴		کارکرد تحدیث
۶۱۴		نتیجه‌گیری
۶۱۶		فهرست منابع
۶۱۹		واکاوی نگاه فریقین به احادیث هزار درب دانش
۶۲۱		مقدمه
۶۲۲		۱. احادیث «هزار درب دانش» در آینه روایات اهل سنت
۶۲۲		۱.۱. بررسی الفاظ روایت
۶۲۳		۱.۲. بررسی منابع روایت

۶۲۴	۱.۳. طرق روایت و اعتبار آن.....
۶۲۴	۱.۳.۱. طریق عبدالله بن عمرو.....
۶۲۵	۱.۳.۲. طریق ابن عباس.....
۶۲۶	۱.۳.۳. طریق الحسین بن علی علیه السلام
۶۲۸	۲. نوع برداشت اهل سنت از روایت.....
۶۳۰	۳. تبیین روایات هزار درب دانش از نگاه اندیشمندان شیعی.....
۶۳۱	۳.۱. گستره آموزه تعلیم هزار درب دانش.....
۶۳۲	۳.۲. شرح واژگان روایت.....
۶۳۲	۴. دانش امام علیه السلام ؛ دانشی الهی و وابسته به کمال روحی.....
۶۳۴	۵. فزونی یافتن دانش انتقالی.....
۶۳۶	۶. دانش پیامبر صلی الله علیه و آله ، مبدأ و خاستگاه دانش امام علیه السلام
۶۳۸	۷. شاخه‌های دانش الف باب.....
۶۳۹	نتیجه‌گیری.....
۶۴۱	پی‌نوشتها.....
۶۴۴	فهرست منابع.....

جستارهای اعتقادی: ۳

نشر معارف اهل بیت علیهم السلام: ۲۴

بدیهی است که امروزه در مواجهه با امواج فکر و فرهنگ چاره‌ای جز دوراندیشی و پژوهش در ابعاد و زوایای مسائل علمی نیست. برای شناخت درست حقیقت، پیش از هر چیز، باید آرا و اندیشه‌ها را به دقت بازشناخت و از چند و چون دیدگاه‌ها و چرایی‌شان پرده برداشت.

مجموعه حاضر تلاش می‌کند با گردآوری بهترین مقالات در یکی از موضوعات مهم اعتقادی، امکان مقایسه و سنجش را برای پژوهندگان حقیقت فراهم سازد. این دفتر به موضوع علم امام می‌پردازد و از منابع علم امام و گستره آن بحث می‌کند و از چالش‌ها و پرسش‌ها و نیز رویکردهای مختلف در این باب پرده برمی‌دارد.

ekalam.ir

موسسه
معارف
اهل بیت
علیهم السلام

Ahlulbayt Teachings Institute

قم، بلوار شهید صدوقی (زنبیل آباد)، کوی ۳۴، پلاک ۱۵، شماره تماس: ۰۲۵-۳۲۹۱۴۶۰۲-۴

ISBN: 978-600-97716-8-4

9

786009

771684